

AZIJA

Deli se na Severno in Srednjo Azijo

V od Urala se začneja Z sibirsko nižavje(reki Ob in Jenisej)

Naravne enote:

1. Vzhodnoevropsko ali rusko nižavje

- Rahlo valovit svet
- Gosto rečno omrežje(Volga,Don,Dnjepr, Koma, Severna Dvina
- Kaspijska nižina (depresija)
- Ural (staro uravnano rahlo prehodno gorovje, rudno bogastvo)

2. Srednje sibirsko višavje se širi V od reke Jenisej do reke Lene (OD 500 do 1000m, staro gorovje, rudno bogato)

- **Zabajkalje** –mlado gorati in nekoliko višji svet okoli Bajkalskega jezera(najgloblje jezero na svetu 1620m globoko) Gorati svet so Sajani in Jablonsko gorovje
- **Proti V se nadaljujejo** mladonagubana gorovja
 - Verbojansko gorovje
 - Kolimsko
 - Korjaško
 - Polotok Kamčatka (vulkani in potresi)

3. Zahodno sibirsko nižavje (mokrotno, zamočvirjeno)- reke se spomladi odtalijo, pozimi zamrznejo. Po njej tečeta reki Ob in Jenisej.

Srednja Azija

- Kazaško višavje
- Turanska nižina
- Kizilkum (puščava)
- Karakum (puščava)
- Aralsko jezero (Sir Darja in Amu Darja)

2. Visoka gorovja na jugu

- Kavkaz
- Pamir
- Altaj
- Tijan Shan

Podnebje in rastje

Na podnebje vpliva Severno ledeno morje, odprtost S Azije, oddaljenost od morja. Jakutsk ima julija 18C, januar –40C. Največ padavin pada v avgustu. Razlika med najvišjo in najnižjo temperaturo je 58C.

Tipi podnebij

- Ostro celinsko – proti V. Ohlajevanje se stopnjuje v kotlinah pod Verhojanskim gorovjem(januar povpr. –50C, rekord –78C).Tu je zima ledeno mrzla.To je tečaj mraza
- Polarno (na S Sibirije)
- Puščavsko (Kizilkum, Karakum)
- Sredozemsko(ob Kavkazu)

Rastlinski pasovi

- Tundra – je pokrajina, ki raste na njej trava in lišaji.(podzol, pepeljuša – to je zemeljska prst) Proti J prehaja v iglaste gozde – tu živi sibirsko ljudstvo(Jakuti in Samojudi)
- Tajga – iglasti gozd in slaba prst(prst podzoli slaba- tu kmetijstvo ni primerno)
- Stepa – za podrastje(trava, grmi) je najugodnejši pas in primerno za poseljevanje in kmetijstvo(tu je prst črnozjom). Razprostira se čez J Ukrajino, čez srednjo Volgo, J Ural, Karaške višine do Altaja(Kazahstan)
- . Puščava – le pesek in suho podnebje ob rekah.
- Sredozemsko rastje ob Črnem morju

PREBIVALSTVO

1. Vzhodna Evropa (tu so vplivi pravoslavne vere)

- Belorusija
- Moldavija
- Ukrajina
- Rusija

2. Kavkaz (tu je vpliv islamske vere)

- Gruzija (Gruzinci)
- Čečenija (Čečenci)
- Azerbajdžan (Azerbejdžanci)
- Armenija (Armenci)

3. Srednja AZIJA (vpliv islamske vere)

- Kazakistan (Kazaki)
- Uzbekistan (Uzbeki)
- Turkmenistan (Turkmeki)
- Tadžikistan (Tadžiki)
- Kirgistan (Kirgiri)

Gostota naselitve

Gostota naselitve je odvisna od naravnih pogojev

- Najgostejše naselitve :
 - o V Evropa (Ukrajina, Rusija, Belorusija...)
 - o Zakavkazije (Gruzija, Armenija, Azerbejdžan)
 - o Namakalna območja srednje Azije
- Redko naseljena je Sibirija (več ob rekah in nahajališčih rud)

GOSPODARSTVO SND

- Rude
 - o Ural (železo, baker, boksit-surovina za aluminij)
 - o J Sibirija in Zabajkalje (zlato in diamanti)
 - o Kuznecki bazen
 - o Fergamska kotlina
- Energetski viri
 - o Nafta in plin (Baku, Z sibirsko nižavje, Območje Volge in J Ural)- plinovodi in naftovodi so cevi, v katerih se prevaža plin in nafto)
 - o Vodne sile (hidroelektrarne so na

- V evropskih rekah (Volga , Don, Dnjepr, Dnjester)
 - Južno sibirskie reke (
- o Atomska energija
- o Premog
 - Donecki bazen
 - Kuznecki bazen (Kuzbas)
 - Okolica Moskve
- Industrijska območja
 - o Okolica Moskve
 - o Donetski bazen
 - o Zabajkalje
 - Irkutsk
 - Bratsk
 - o Volga in Uralsko območje
 - o J Ural
 - o Kuznecki bazen
 - o Fergamska kotlina
 - o Daljnji Vzhod(novejša območja)
 - Sahalin
 - Vladivostok
 - o S Sibirija (novejša območja)